

gaende Undervisningen, og at de ere berettigede til at gjøre Anvendelse af deres saaledes erhvervede Kundskab ved en Bedømmelse og Offentliggjørelse af de Resultater, hvortil de maatte være komne. Alt dette er jeg med til, og det kan jeg forstaa, at man vil gjøre gjældende. Men hvis man derimod ved Skoleinspektørerne tænker paa, som tidligere Kultusministeren udtalte her i Thinget, at skaffe Elementer til Veie, der ovenfra kunde være veiledende, kunde stille sig advarende og opmuntrende og saaledes paa enhver Maade være styrende baade i det Indre og Ydre overfor Skolen og dens Virksomhed, da siger jeg, det kan jeg ikke gaa ind paa, saaledes kan jeg ikke forstaa et Tilsyns indre Væsen, saaledes tør det i mine Dine ikke være. Til disse Bemærkninger skal jeg endnu blot sige, at jeg med Glæde ser, at den høitærede Minister er gaaet ind paa, at Statskassen gjør rundeliggende Tilskud til Almue-skoleundervisningen, og takker Thinget for den No, jeg har havt til at udtale mig.

Talng: Det forekommer mig at være et glædeligt Tidens Tegn, hvad vi her have hørt igaar og idag, thi det vidner for mig om, at den gamle Almue-skole med sit Evangs-væsen snart vil have talt sine Dage. Naar Noget igaar kom her ind i Thinget, og ikke i Forveien havde kjendt Noget til den høitærede Kultusminister, som talte, vilde han have troet, at det var en fuldbløds Grundtvigianer, der havde Drdet. Det var saa langt fra, at dette stødte mig, at det tværtimod glædede mig fra Ministerbordet at høre en saadan Anerkjendelse af Høistolens Betydning her i Landet, thi en saadan Anerkjendelse af Høistolens Betydning have vi aldrig hørt før. Naar der fra det høie Things Side har været Tale om, at man vilde give Penge til Høistolerne, have vi set, at Ministre, der før have sidet paa Ministerpladsen, knap vilde tage imod dem, idet de fandt, at det ikke var Noget, som det var værd at fremhjælpe. Derimod stiller den nuværende Minister sig helt anderledes til Høistolerne. I de Udtalelser, han baade strax i Begyndelsen fremkom med, og atter til Slutningen udtalte om Høistolen, er der Noget, jeg fuldt ud kan billige, og ligeledes kan jeg bifalde, hvad han udtalte om de Grunde, der talte for, at Høistolen burde ligge her i Kjøbenhavn, thi disse Grunde have tilvisse meget for sig. Jeg mener, at ikke alene disse Grunde kunne anføres for, at Høistolen bør ligge her, men at der endnu kan anføres Udskilligt til, som den ærede Minister ikke tog med. Men ikke desto

mindre vil jeg dog henstille til den høitærede Kultusminister at tage under Overveielse, om vi ikke kunne komme til Sors af Hensyn til de store Minder, som knytte sig dertil. Den Mand, der her i Landet først lagde Frøet til videnskabelig Oplysning, var, som vi Alle vide, Biskop Absalon, og senere hen, i Slutningen af forrige Aarhundrede, da man intet Sted i den lærde Verden her i Danmark brød sig hverken om Danskhed eller dansk Historie eller dansk Lov og Ret, var det eneste Sted, hvor den blev pleiet, nede ved Sors Akademi, som da var kommet paa Benene ved Holbergs store Gave. Desuden synes jeg ogsaa, at den Betydning, som Grundtvigs Liv og Ord har havt her i Landet og vistnok efterhaanden mere og mere vil faae, ligesom ogsaa Hensynet til hans Minde maatte føre til, at man lagde Høistolen dernede. Det er altsaa af Pietets-Hensyn, at jeg paakalder Sors. Jeg er iøvrigt aldeles fuldt ud enig med den høitærede Minister i alle de Grunde, han ansførte for at lægge denne Høistole her i Hovedstaden. — Ligesom vi her ere komne ind paa Høistolen under den nærmere Forhandling om Almue-skolen, saaledes er der en anden Side af Skolen, som jeg finder, at der endnu er mere Anledning til her at komme nærmere ind paa, skjøndt jeg ikke skal komme dybt ind derpaa, men kun paapege den, og det er Seminarievæsenet. Skulle vi have Almue-skolen op, da kunne vi ikke lade Seminarievæsenet ligge, som det ligger, da maa vi gribe ind her, og jeg vil derfor tillade mig at henlede den høitærede Ministers Opmærksomhed paa Tanken om Forandring i disse Indretninger. Jeg mener, at vi med Hensyn til disse tre, fire eller, hvormange Statsseminarier det er, vi have, bør forandre Ordningen derhen, at den første Del af Examen bliver en almindelig Forberedelse, saa at de unge Mennesker derefter kunne gaae over ogsaa i andre Livsstillinger end Lærernes. Man kan jo til den nuværende første Del af Skolelærerexamen lægge flere Fag. Jeg mener altsaa, at de to første Klasser kunne blive ved ethvert Seminarium, saa at man der kunde forberede sig til Præliminæreexamen osv., men den tredje Klasse, hvor Lærerdannelsen egentlig foregaar, hvor der læres Pædagogik, Didaktik, Psychologi og Alt det, der danner Lærerne, bør ikke være ved Seminarierne, men bør gaae over til Kjøbenhavns Universitet. Ved dette burde der oprettes en pædagogisk Lærestol, om hvilken de samledes, som skulle uddannes i disse Fag, efter at de havde faaet den nødvendige Forberedelse i Forveien. Der skulde, som sagt, gaa en alminde-